

Jan Rohls: *Ideengeschichte des Christentums*

Band I: *Offenbarung, Vernunft und Religion*

Tübingen : Mohr Siebeck, 2012

1116 стр. ; 24 cm

ISBN: 978-3-16-151012-0

Band II: *Schrift, Tradition und Bekenntnis*

Tübingen : Mohr Siebeck, 2013

1027 стр. ; 24 cm

ISBN: 978-3-16-151014-4

Историја идеја хришћанства

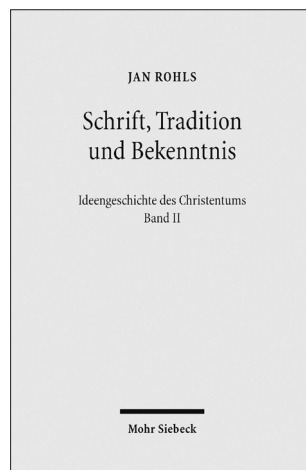
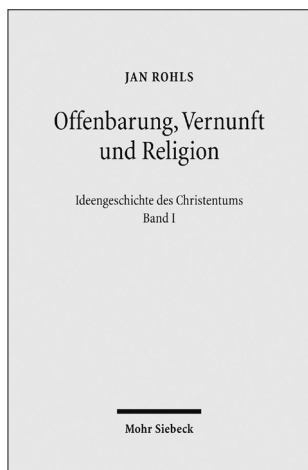
Јан Ролс: *Откривење, ум и религија*, том I
и *Писмо, предање и исповедање вере*, том II.

Историја хришћанског мишљења је историја борбе за правоверно исповедање вере и за правоверно тумачење Библије. Нова и опречна учења стално бивају пропагирана. Полемике о хомогеној догматској вери често ескалирају до непремостивих разлика, а каткад и до екстремних сукоба, до

екскомуникација и анатема које неумитно воде расцепу унутар Цркве. При праћењу само једне традиције хришћанског учења може се уочити мноштво несагласних

носити? Прослављени швајцарски реформистички теолог Карл Барт је на то питање имао два спремна одговора – један аподиктично-негативни и један позитивно-отворени. Прва, негативна варијанта одговора се састојала у беспоштедној принципијелној критици. У тој варијанти је неопходна реч „Не!“ Сходно другој, позитивној варијанти, ваља увек са „извесном смиреном радошћу“ прилазити свакој проблематичној теолошкој интерпретацији.

Јан Ролс, професор на катедри за систематско богословље при Евангеличком богословском факултету

богословских позиција. Како се треба према томе мноштву од-

Универзитета у Минхену, ученик Волфарта Паненберга, узима Бартов пример за свој рефлексивни импетус. Ролс је досад објавио више дела од којих бисмо само неколико најважнијих споменули – *Историја етике, Филозофија и теологија у историји и савремености* и, можда најпознатије, *Протестантска теологија новог века*.

Већ неколико година овај аутор пише вишетомно дело *Историја идеја хришћанства*. Овај *opus magnum* је конципиран као десетокњижје у коме ће укупна историја хришћанског мишљења, са различитим акцентима и специјалним темама као што су: Откривење, Писмо, Бог, Постање итд. бити у свакој свесци од почетака до савременог доба истражена и у свом историјском развоју представљена. Досад су објављена два тома. Прва свеска, насловљена *Откривење, ум и религија*, тематизује преплет хришћанског мишљења са философијом. Готово половина књиге је посвећена времену од антике до 1800. г., да би се у другој половини исцрпно бавила философијом и теологијом у 19. и 20. веку. Друга свеска се односи на *Писмо, предање и исповедање вере*, са једнаком акрибијом и обраћању пажње на детаље. Израгање ове опсежне материје је замишљено као ланац реферата – анотата Ролсових вишего-

дишњих универзитетских предавања – са енциклопедијском обухватношћу и референцијалном поузданошћу.

Ролс захвата, мимо теолошко-философског дискурса, и поље уметности, литературе и музике. Тако ће се у расправљању о тзв. „либералној теологији“ у Швајцарској у 19. веку, Ролс позвати на контроверзу између двојице швајцарских списатеља – Готфрида Келера и Јеремије Готхелфа. Док је Келер атеистички настројени следбеник Лудвига Фојербаха, дотле је Готхелф веран конзервативном „духу Берна“. Ролс се, као и Карл Барт, клони вредновања и интерпретација, држећи, попут Барта, да су „историјски гледано, све догме слободне“. Цена тог субкритичког либерализма је одсуство личног суда. Хришћанство – у једној варијанти тумачења мита Клод-Леви Стросса – не постоји само у једном тумачењу, већ као скуп свих интерпретација. Но, новим интерпретацијама неће бити краја, дакле и ово дело ће остати *work-in-progress*. Отуда са напетостју ваља очекивати наредне свеске овог монументалног енциклопедијског пројекта. *Историја идеја хришћанства* ће постати стандардно дело високог ранга теолошке литературе у 21. веку, те као такво заслужује пажњу и православних богослова.

Зоран Андрић